

گزارش عملکرد سال ۱۴۰۱ مرکز ترک اعتیاد خط خورشید

((ان الله يحب التوابين و يحب المتطهرين))

دیباچه مخصوص مرکز ترک اعتیاد خط خورشید بر گرفته از خلاصه دوازده گام

بیماری اعتیاد چیست؟

ما معتادان به علت نا آگاهی از شرایط و وضعیت خود و انکار و خود فریبی درباره مشکلی که با آن دست به گریبانیم و یا داغی که به عنوان معتاد بر پیشانی ما خورده است کسانی هستیم که در سکوت رنج می بریم و کسی از رنج ما آگاه نیست اعتیاد یک مسئله اخلاقی نیست. کسانی که معتاد می شوند افرادی سست عنصر و بی اراده و یا از لحاظ اخلاقی فاسد نیستند. چنین برداشت نادرستی سبب می شود تا بسیاری از ما معتادان نتوانیم درخواست کمک کنیم و از اینکه معتادیم احساس شرمساری کنیم کاری که هیچ نتیجه مثبتی به همراه ندارد. معتادان به علت شرمندگی ترس خشم و عذابی که می کشند نیاز به حمایت دارند نه چیز دیگری که حال آنها را نسبت به خودشان بدتر کند. اعتیاد یک بیماری اصلی و مزمن می باشد که در مدارهای پاداش انگیزه و حافظه و دیگر اجزای مربوطه مغز اختلال ایجاد می کند این اختلال ها به ایجاد ویژگیهای جسمی روانی اجتماعی و روحی در انسان منجر می شود و بروز چنین حالت های سبب می شود که ما برای دستیابی به پاداش (لذت) مواد مخدر را تجربه کردیم و وارد چرخه اعتیاد شدیم...

که به مراحل ناسلامت عقل و وسوسه و ویار و مقاومت بدن و ناامیدی و انتهای خط رسیدیم و دریافتیم که دو راه بیشتر نداریم یا به سریعترین راه ممکن روانه عاقبت تلخ خود **زنداد**، **تیمارستان** یا **مرگ** خواهیم شد و یا باید راه بهبودی را در پیش بگیریم. بعد از آشنایی با بیماری اعتیاد برداشت ما از این بیماری فقط به قطع مصرف مواد نمی انجامد چرا که با یادگیری و بازنگری در خود به این واقعیت خواهیم رسید که دلیل اعتیاد ما درست کار نیامدن با زندگی عدم قبول واقعیت و ناسلامت عقل می باشد که جهت پاک ماندن این عوامل را باید بررسی نمائیم. برای مفهوم بیماری هیچگونه تعریف ثابتی وجود ندارد اما می توان گفت اصل بیماری خلاء روحی است. بیماری اعتیاد نیرویی است که مرا به تکرار عاداتها سوق می دهد. جادوگری است که به اشکال مختلف زندگی افراد را تحت تاثیر قرار می دهد و به شیوه ها و اشکال مختلف خود را نشان می دهد زیر بنای بیماری اعتیاد **مثلت خود محوری** است: ((رنجش **ترس** **عصبانیت**)) و آن چیزی که باعث شد بترسیم و مصرف کنیم (**استفاده از نواقص**). بیماری اعتیاد همان نیمه تاریک وجودمان است. بیماری اعتیاد نگذاشته تا از رشد روحانی است بهره مند شویم که با انواع و اقسام موارد این خلاء را پر کردیم و بدترین و ماندگارترین آنها مواد مخدر بود که همه آنها وصله های ناجور بودند چون از جنس خودش نبود خلاء ما روحی بود جنس روح از خداوند است هر نوع کمبودی و در نهایت کمبود خداوند.

قانون در برابر اعتیاد:

معتاد هم بیمار است هم مجرم:

جمله ای مسطوح: که آنقدر تکرار شده است که کمتر کسی به خودش اجازه می دهد در برابر درستی آن شک کند آیا واقعا معتاد مجرم نیست؟؟!!

برابر بند ۵ ماده ۱ مبارزه با مواد مخدر استعمال مواد مخدر یا روانگردان های صنعتی غیر داروئی را به هر شکل و طریق مگر در مواردی که قانون مستثنی کرده جرم شناخته است همچنین به صراحت ماده ۱۵ قانون مبارزه با ماد مخدر اعتیاد جرم است و معتادان باید نسبت به درمان و بازتوانی خود اقدام نماید.

به گفته رئیس سازمان زندانها تقریبا ۴۴ درصد از محکومان زندانی به طور مستقیم با مواد مخدر در ارتباط هستند ۲۶ درصد نیز غیر مستقیم مربوط به جرائم مواد مخدر هستند و این یعنی ۷۰ درصد آمار زندانیان کشور مربوط به موضوع مواد مخدر و اعتیاد به آن است
(خبرگزاری فارس ۱۴۰۰/۰۴/۱۱)

چرا در قرآن کریم مطلب در رابطه با حرام بودن مصرف مواد مخدر بیان نشده است:

در آن زمان هرئین تریاک حشیش مواد صنعتی و... نبود و اگر چیزی بنام تریاق وجود داشت بعنوان پادزهر داروئی بود اگر به این شکل امروزی وجود داشت قطعاً اسلام آن را حرام می کرد.

پیامبر اکرم(ص):

زمانی فرا میرسد که امت من چیزی بنام بنگ استفاده می کنند من از این گروه بیزارم و آنها از من بیزارند.

کسی که گناه کشیدن بنگ را ناچیز بشمارد کافر است

(منبع: مستدرک الوسائل جلد ۱۷ صفحه ۸۵-۸۶)

پروردگارا خود را تقدیم تو می دارم با من کن و از من ساز آنچه خود اراده کنی از اسارت نفس رهایم کن تا انجام اراده ات را بهتر توانم مشکلاتم را بگیر تا پیروزی بر آنها شاهی باشد برای کسانی که با قدرت تو عشق تو راه تو یاریشان خواهم کرد باشد که همیشه بر اراده ات گردن نهم. آمین

مرکز ترک اعتیاد خط خورشید در راستای کمک به کاهش آسیب های اجتماعی و خدمت به همدردانی که هنوز در دام اعتیاد گرفتار هستند با اخذ مجوز رسمی از سازمان بهزیستی استان یزد در تاریخ: ۱۳۹۲/۱۰/۰۱ راه اندازی و شروع به فعالیت نموده است و تاکنون توفیق پذیرش تعداد: ۳۹۶۴ نفر بیمار در بند اعتیاد به مواد مخدر بوده است.

این مرکز تمام هم و غم خود را باتوجه به مشکلات عدیده ای که وجود دارد و در بعضی از مواقع عدم همکاری لازم از سوی ارگانهای ذیربط و هم چنین کم لطفی های آنها باز هم با مدد از حق تعالی به فعالیت خود ادامه می دهد امید است مورد خشنودی ولی عصرمان آقا امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) قرار گیرد.

ترمیم آشپزخانه

تهیه میز سلف

سرویس

بهینه سازی فضای

هواخوری

تامین تختخواب

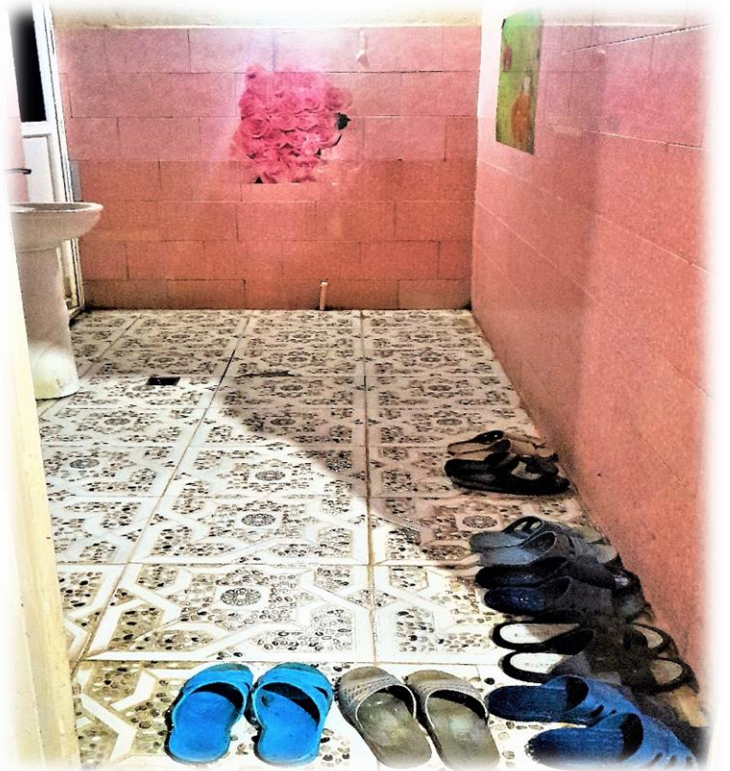
و تشک

بهینه سازی لوله

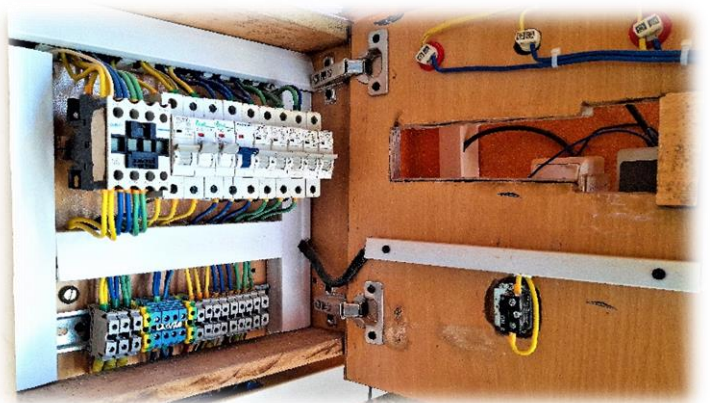
کشی و

فاضلاب

بهینه سازی سیستم

روشنائی

باتوجه به اینکه این مرکز بصورت اجاره ای می باشد و تاکنون هیچگونه همکاری از طرف سازمان بهزیستی و ارگانهای مربوطه جهت تامین مکان مناسب، زمین و یا بخشی از مبلغ اجاره بهاء با توجه به نامه نگاری های انجام شده در سال جاری و سال های اخیر صورت نگرفته است...

ارجاع بعضی از بیمارها با همکاری خانواده به روانپزشک...

انجام تست آزمایش اعتیاد از بیماران ورودی مرکز اهم از تمایلی و اجباری...

انجام آزمایشات مورد نیاز مددجو جهت اقامت در

CBC.FBS.BUN.CR.LFT(SGOT/SGPT)

با هماهنگی صورت گرفته از مرکز بهداشت شهرستان زارچ مرکز

بازدیدهای مستمر از سازمان بهزیستی، دادگاه، کلانتری، دفتر امام جمعه، اداره بهداشت که بشرح ذیل میباشد:

بازدید از طرف دادگستری و دفتر امام

جمعه زارچ

دو بازدید از طرف کلانتری

بازدید از طرف بسیج و اداره ورزش زارچ

بازدید از طرف سازمان تبلیغات اسلامی

تعداد: ده بازدید و گزارش از اداره بهزیستی

تعداد: دو بازدید از طرف اداره بهداشت

تعداد: دو بازدید از شورای هماهنگی مبارزه با مواد مخدر به اتفاق کارشناسان بهزیستی

مرکز ترک اعتیاد خط خورشید آمادگی خود را جهت همکاری با کلیه ارگانها بارها اعلام نموده است و همچنان استعدا دارد همکاری بیشتری در این خصوص انجام گردد.

تشکیل تیم بهبودی قوی و منسجم با توجه به اینکه هیچ کدام از اعضای این تیم پاکی زیر پنج سال ندارند

مصطفی انتظاری
روانشناس/مدیر داخلی

علیرضا رادی میبیدی
پزشک/مسئول فنی

محمدرضا طالعی
مدیرعامل موسسه

ساماندهی خدمتگذاران این
مرکز و جلسات توجیهی مستمر
جهت خدمت مفیدتر به بیماران

لیست اسامی آنها به

بهزیستی اعلام گردیده است

ثبت گزارشات مرکز (فیزیک، آبی، شیف، ورود و خروج)

و همچنین اسامی بیماران ترخیص شده در دفاتر

پیگیری بهبودی

ارتقاء سیستم دوربین مدار بسته

ارتقاء سیستم اداری

(رایانه، فکس، کپی، پرینتر)

برگزاری ۴۴۸

جلسات

بهبودی در

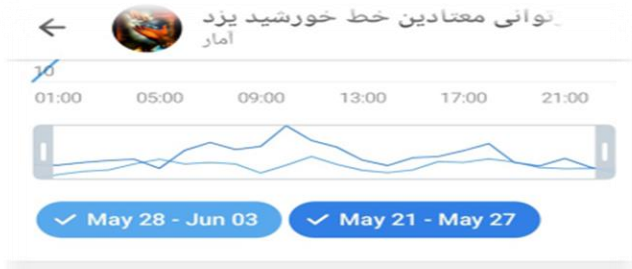
مرکز

لازم بذکر است که از این تعداد ۱۰۳ جلسه با اجرای آقای طالعی برگزار شده است که در گروه تلگرام بهبودی مرکز بصورت فایل صوتی قرار داده شده است.

مصاحبه با بیش از ۲۵۰ بیمار قبل از ترخیص و ارائه نظر تیم بهبودی به خانواده وی و همچنین مرکز تحقیقات بهزیستی (ضمن تشکر از مرکز تحقیقات بهزیستی و دادگاه درمان مدار در خصوص همکاری با این مجموعه به اطلاع می‌رساند که در بسیاری از مواقع که بیمار نیاز به تمدید دوره داشت به دلایلی از جمله عدم همکاری خانواده و یا تکمیل بودن ظرفیت مرکز و... مجبور به ترخیص زود هنگام بیمار می‌شدیم)

فعالیت مستمر گروه تلگرام مرکز

و بازتوانی معنادین خط خورشید یزد
۸,۱۱۲ عضو، ۹۱ آنلاین
id: 1392807751

اطلاعات

اطلاع از شرایط پذیرش و مشاوره

آدرس: یزد: سرچشمه (زارچ) بلوار مجلسی کوچه شماره ۳ مجلسی

تلفن تماس: 09138552917 (طالعی)

آدرس سایت: www.khatekhorshid.com

اینستاگرام: [kamp_tarkeetiyyad_khatekhorshid](https://www.instagram.com/kamp_tarkeetiyyad_khatekhorshid)

t.me/tarkeEtiyadkhatekhorshid

لینک دعوت

- ✓ دوشنبه
- ✓ سه شنبه
- ✓ چهارشنبه
- ✓ یکشنبه
- ✓ پنجشنبه
- ✓ جمعه
- ✓ شنبه

ان نگهداری می کنید یا سوءاستفاده گر نسبت به آن امانت کوتاهی کنیم بدون شک از آن سوءاستفاده کرده ایم به جنس مخالف قول دروغ ندهید که سوء استفاده است قسم خوردن برای فروش جنس یا غیره... سوءاستفاده از باورها و اعتقادات دیگران است

حذف پیام

Founder of the world به گروه 22.01.03 در پیوست 04:22

آیا از حذف این پیام برای همه اطمینان دارید؟

- گزارش هرزمانه
- حذف ۱۰۰۰۹ پیام
- تغییر اختیارات

حذف لغو

در اکثر مواقع با احساساتم به خودم خسارت می زدم با نواقصم به دیگران خسارت می زدم هر آدمی با رفتارش در من احساس تولید می کرد اگر کسی مرا رد می کرد و تایید نمی کرد بیچاره می شود خسارت می زدم بهش رفتارهای دیگران دقیقا می خورد به مرکز بیماری من یعنی احساس حقارت و من احساس بی بی می کنم به رنجش گرفتن عصبانیت انتقام بی و خسارت زدن...

فعالیت وبسایت که جزء سایتهای برتر کشور در خصوص اعتیاد میباشد

کامپ ترک اعتیاد خط خورشید

Google

ابزار همه تصاویر ویدئوها کتابها بیشتر

تقریباً ۶۰۵۰۰۰ نتیجه (۰٫۵۲ ثانیه)

کامپ ترک اعتیاد خط خورشید
https://khatekhorshid.com

کامپ ترک اعتیاد خط خورشید

کامپ ترک اعتیاد خط خورشید، دارای مجوز رسمی از سازمان بهزیستی استان یزد متشکل از تیم بهبودی که شامل پزشک، روانشناس، مشاور، کارشناس ارشد اعتیاد و مددیار ...

جهت اطلاع از شرایط پذیرش و مشاوره با ما در ارتباط باشید

کامپ ترک اعتیاد خط خورشید

KHATE KHORSHID

صفحه اصلی درباره ما خدمات ما اخبار مجموعه کادر بهبودی مقالات ویدئوها تماس با ما

مرکز اقامتی بهبود و بازتوانی معتادین خط خورشید یزد

مشاوره و درمان با متد روز دنیا

عضویت در کانال تلگرام

خدمات کامپ ترک اعتیاد خط خورشید

ما در مجموعه خط خورشید از ابتدا تا رهایی در کنار شما خواهیم بود

مشاوره با متخصص جهت
سم زدایی بدن از مواد

مشاوره با متخصص جهت
رهجویان ترک اعتیاد

مشاوره با متخصص جهت
ترک مواد صنعتی و سنتی

مشاوره با متخصص جهت
اجرا روشهای انجمن 12 قدمی

مشاوره با متخصص جهت
درمان اصولی و علمی

مشاوره با متخصص جهت
بهبود روابط خانواده

لینک مفید
لینک نظر سنجی

مشاوره با متخصص جهت
کارکرد سنتها و مفاهیم انجمن 12 قدمی

وسوسه بعد از ترک اعتیاد و پیشگیری از لغزش (قسمت اول)

۱۷ خرداد ۱۴۰۱

با این ۱۱ راه در مقابل وسوسه لغزش ایمن بمانید...
تعریف وسوسه : وسوسه در اعتیاد و مصرف مواد مخدر...

وسوسه بعد از ترک اعتیاد و پیشگیری از لغزش (قسمت دوم)

۱۸ خرداد ۱۴۰۱

بعد از ترک اعتیاد در این قسمت از بحث پیشگیری از لغزش به ابزارهای می پردازیم که انجمن های ...

پیشگیری از لغزش ابزارهای سلامتی (قسمت سوم)

۱۸ خرداد ۱۴۰۱

در این قسمت از بحث پیشگیری از لغزش به ابزارهای سلامتی می پردازیم در قسمت قبل مقاله یازده اصل مهم...

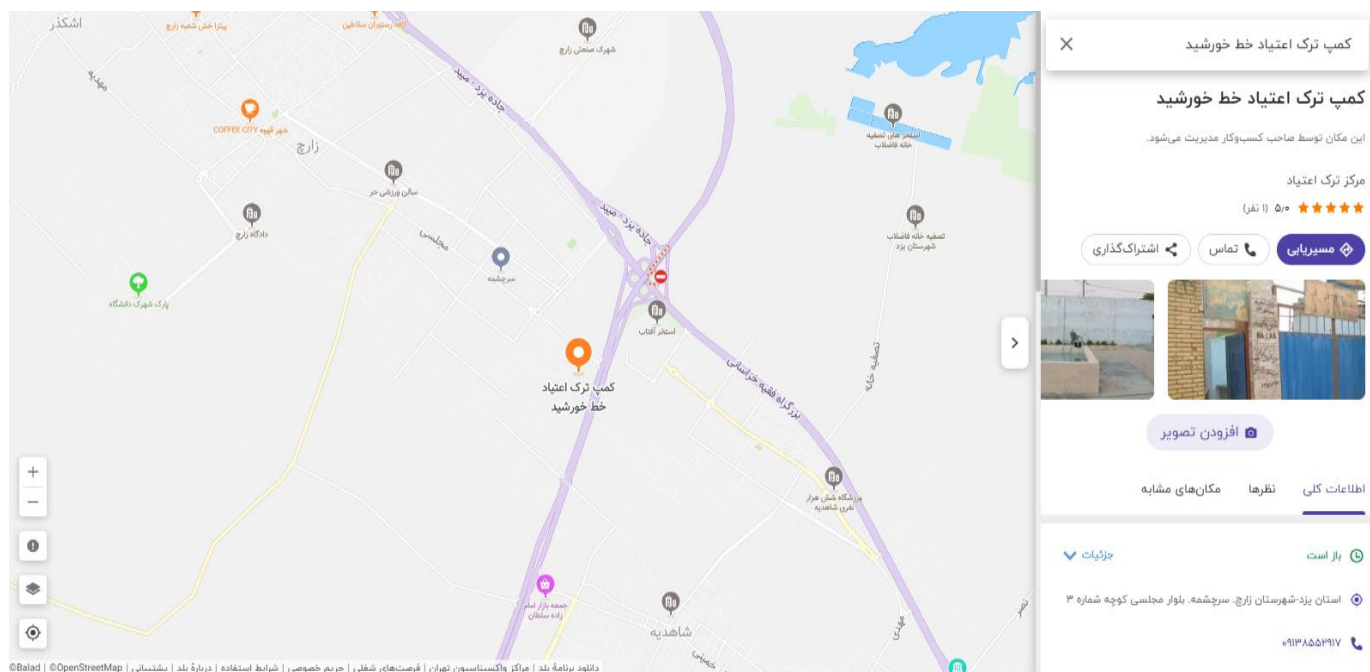
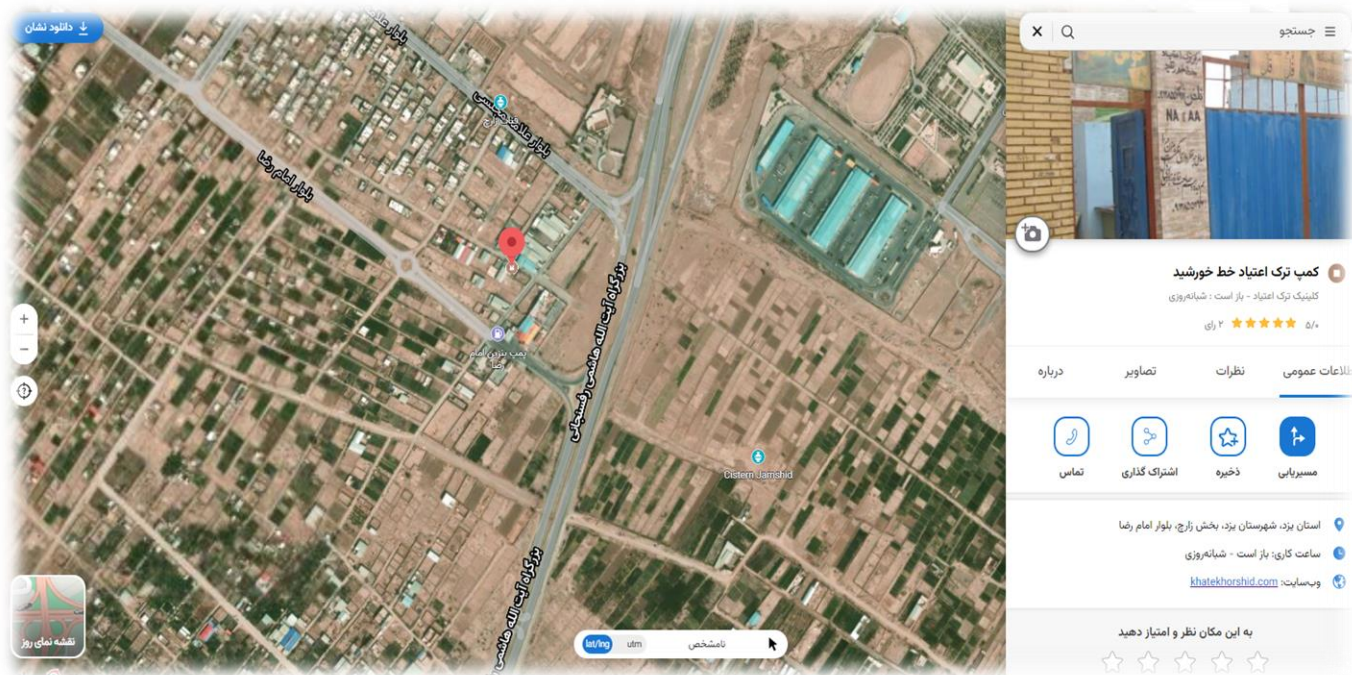
راه اندازی لینک نظر سنجی: <https://b2n.ir/z66528>

راه اندازی پیج اینستاگرام: [Kamp_tark_etiyad_khatekhorshid](https://www.instagram.com/Kamp_tark_etiyad_khatekhorshid)

ثبت آدرس دقیق و ساعات کاری در وبسایت و برنامه نشان و بلد

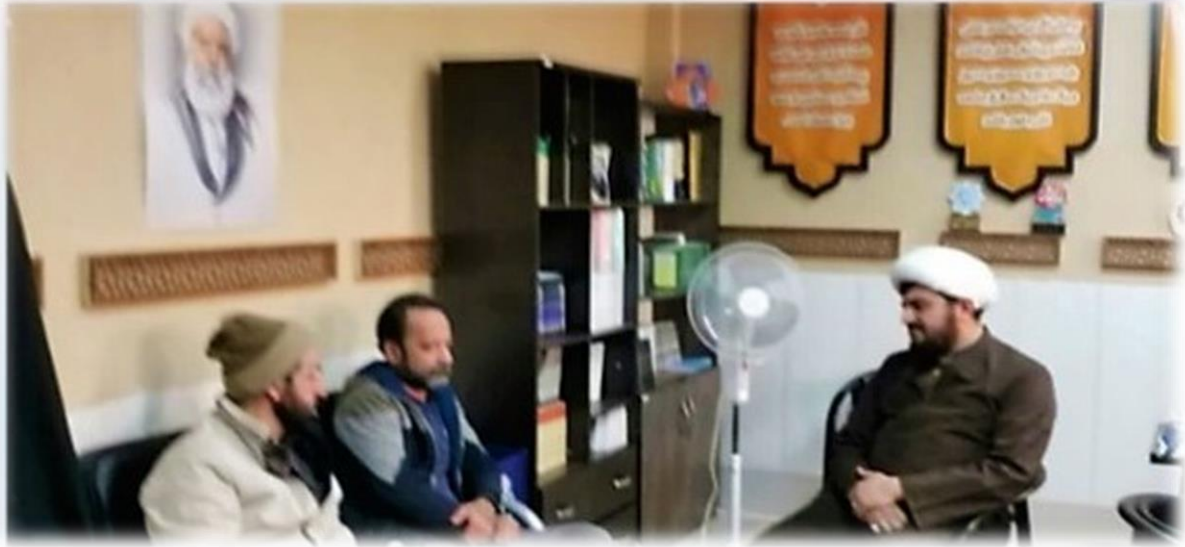
تهیه و در اختیار قرار دادن بالغ بر ۴۰۰ فلاش که هر کدام ۳۰۰ جلسات برگزار شده در مرکز را شامل می شود به بیماران ترخیص شده و خانواده های آنها.

شرکت در تمامی جلسات برگزار شده از طرف سازمان بهزیستی و ارگانهای دیگر به اتفاق اعضای تیم بهبودی

این مرکز در تمام جلسات دعوت شده از سوی سازمان محترم بهزیستی سازمان
تبلیغات اسلامی به اتفاق تیم بهبودی و همچنین جلسات و یا کارگاههای
آموزشی مربوط به موضوع اعتیاد شرکت نموده است.

✚ در خصوص جلسه ای که در سازمان تبلیغات اسلامی جهت اعزام مبلغ به مراکز ترک اعتیاد برگزار شد این مرکز مجددا جلسه ای با حضور رئیس محترم این سازمان داشت و یک مورد نیز مبلغ در مرکز حضور یافت همچنین تعاملاتی با امام جمعه محترم زارچ صورت گرفته که همکاری بیشتری را می طلبد.

پذیرش تعداد ۳۷۲ نفر بیمار تبصره ۲ ماده ۱۶

✚ این مرکز بالاترین آمار پذیرش اینگونه بیماران را در کل مراکز ترک اعتیاد استان در سال ۱۴۰۱ را داشته است.

✚ تمامی بیماران اجباری به طور کامل دوره درمان خود را سپری نمودند

(در موارد بسیار قلیل که با **دستور پزشک مرکز قابل پذیرش نبودند و**

یا ترخیص شدند)

لازم بذکر است: علاوه بر آن بعضی از بیماران در این خصوص با هماهنگی مرکز تحقیقات بهزیستی دادگاه درمان مدار و یا خانواده تمدید دوره نیز گردیدند.

✚ بیمارانی که به اصطلاح **متجاهر خطرناک** در بعضی از مواقع تعریف می شدند و مراکز دیگر قادر به نگهداری آنها نبودند و یا توجیهاتی را برای خود داشتند را نیز شامل می گردند.

✚ ارتباط مستمر و تقریباً هر روزه با مرکز تحقیقات و دادگاه درمان مدار بصورت تلفنی و کسب تکلیف و راهنمایی های لازم در این خصوص.

✚ نامه نگاری های دقیق در خصوص ترخیص بیمار و یا تمدید بیمار به مرکز تحقیقات و همچنین اطلاع رسانی به خانواده های آنها در زمان ترخیص.

✚ در سال ۱۴۰۱ با توجه به شرح موضوع حتی یک مورد فراری و یا ترخیص بدون هماهنگی صورت نگرفت.

✚ هیچگونه شکایتی که قابل پیگیری باشد در سال گذشته از مرکز صورت نگرفت.

✚ عدم فوتی، در سال ۱۴۰۱ هیچگونه فوتی این مرکز نداشته است.

کمپ ترک اعتیاد خط خورشید

KHATE KHORSHID

از: مرکز ترک اعتیاد خط خورشید

به: دادگاه درمان مدار

موضوع: آمار پاکی (فقط بیماران تبصره 2 ماده 16)

احتراما بدینوسیله آمار پاکی این مرکز از مورخ: ۱۴۰۱/۰۱/۰۱ لغایت: ۱۴۰۱/۱۱/۳۰ حضورتان ارسال میگردد.

تعداد پذیرش: ۳۲۴ نفر

تعداد پیگیری: ۲۴۳ نفر

آخرین زمان پیگیری: از مورخ: ۱۴۰۲/۰۲/۱۷ الی ۱۴۰۲/۰۲/۲۲

از تعداد: ۲۴۳ نفر پیگیری بهبودی

مقطع سه ماه پاکی: ۱۸۱ نفر پاک

مقطع شش ماه پاکی: ۸۷ نفر پاک

مقطع نه ماه پاکی: ۴۴ نفر پاک

مقطع یکسال پاکی: ۲۱ نفر پاک

پاکی کلی تا آخرین تاریخ پیگیری: ۱۱۷ نفر پاک

تعداد کل پیگیری سه ماهه: ۲۴۳ نفر تعداد پاکی: ۱۱۷ نفر درصد پاکی: ۴۸ درصد

تعداد کل پیگیری شش ماهه: ۱۶۷ نفر تعداد پاکی: ۸۷ نفر درصد پاکی: ۵۲ درصد

تعداد کل پیگیری نه ماهه: ۹۹ نفر تعداد پاکی: ۶۵ نفر درصد پاکی: ۶۵ درصد

تعداد کل پیگیری یکساله: ۴۹ نفر تعداد پاکی: ۲۱ نفر درصد پاکی: ۴۲ درصد

{ میانگین کل پاکی مقاطع ذکر شده: ۵۲ درصد }

در خصوص پذیرش این تعداد از بیمارها پیگیری بهبودی بصورت مستمر صورت گیرد و پیشنهاد میشود در صورت بازگشت مجدد آنها راهکارهایی صورت پذیرد که مجدداً به همین مرکز ترک اعتیاد با تعریف دوره درمانی حداقل سه ماه ارجاع داده شوند.

(دلنوشته)

با توجه بشرح بیماران اجباری و آمار پاکی آنها چگونه بعضی از همکاران به خود اجازه می دهند در جلسات رسمی سازمان آمار پاکی کمتر از یک درصد را در این خصوص اعلام کنند!!!

دستورالعمل (پروتکل) نیز بیشتر بر پایه انجمن دوازده قدمی می باشد که در ابتدای گزارش گوشه ای از چالشهای آن ارائه گردید بطور مفصل در پایان گزارش چالشهای دوازده قدم بررسی می شود)

مرکز ترک اعتیاد خط خورشید شرح بیماران ارجاعی و آمار خود را ارائه داد...

مجدداً تاکید می کنیم با توجه به کلیه مشکلات آمادگی خود را جهت پذیرش بیماران اعلام می نمایم.

❖ لطفاً بررسی گردد.

❖ لطفاً راهکارهای مفید ارائه گردد.

❖ ما دست تمامی عزیزان را به گرمی میفشاریم.

❖ امید است مورد بی مهری قرار نگیریم.

پیشنهادات و انتقادات مرکز ترک اعتیاد خط خورشید

روشهای فعلی مبارزه با مواد مخدر

امروزه بر همه کارشناسان و صاحب نظران مضرات و آثار سوء سیاسی اجتماعی اقتصادی فرهنگی و غیره... معضل اعتیاد و قاچاق آن واضح است و در حال حاضر این بحران به مسئله جهانی روز درآمده و در صددند که به شکل ممکن آنرا کنترل و مهار کنند. با توجه به موقعیت خاص کشورمان و قرار گرفتن در مسیر ترانزیت حمل مواد مخدر متأسفانه دامن این بحران گریبانگیر نظام جمهوری اسلامی ایران نیز شامل شده است و در آستانه تبدیل شدن به یک تهدید ملی می باشد و همچنین بیش از نیمی از فضای زندانهای کشور را معتادین و مجرمین مواد مخدر اشغال نموده و این مسئله بی تاثیر در بروز نا امنی ها نبوده و نیست زیرا اگر واقعا این حجم از افراد در زندانها نبودند.

اولا: بخش قابل ملاحظه ای از جرایم کاهش یافته و تعداد زندانیان کمتر می شوند **ثانیا:** به عوض آنها سارقین مسلح جیب برها افراد شرور و دیگر متخلفین آسایش عمومی از سطح جامعه جمع آوری و در زندانها به طریق اصولی نگهداری می شدند و نه مانند وضعیت کنونی که مصرف مواد در زندانها یک امری کاملا طبیعی می باشد و حتی در بعضی از زندانها به محیط انتقال اطلاعات جرم خیز و انتقال آن به جامعه تبدیل شده است.

برداشت دوستان انجمنی ما از انجمن دوازده قدمی بر این است که معتاد باید خود خسته شود و تمایل به قطع مصرف گردد در صورتی که حتی لغزش را نیز با برداشت نادرست خود خیلی سرسری می دانند و دردآور تر از آن نیز دستورالعمل اداره مراکز ترک اعتیاد بر پایه همین انجمن است سالهاست این انجمن در ایران فعال بوده است (**قصد به چالش کشیدن آن را نداریم صندلی خالی پیدا کردند و نشستند صندلی خالی بوده است**) در ادامه توضیح داده خواهد شد...

عامل باز دارنده محکم و منسجم در مورد ترک بیمار و پاک ماندن وی عملاً در کشور وجود ندارد...

طبق قانون معتاد باید ترک کند و یا باید ترک کند باید پاک بماند و یا باید پاک بماند...

دوره درمان بیماران ارجاعی برای بار اول بین ۳ تا ۶ ماه برای بار دوم یکسال برای بار سوم برای همیشه و یا قید وثیقه از طرف خانواده یا دوستان یا کارفرمایان یا آشنایان مطمئناً نگهداری اینگونه بیماران در مراکز ترک اعتیاد به مراتب کم هزینه تر و مفیدتر خواهد بود.

بودجه اعتیاد چه میزان است؟! کجا صرف می شود؟! آیا درست صرف می شود؟! هزینه نگهداری یک زندانی در زندان چقدر است؟! آیا تعرفه درمان مراکز ترک اعتیاد معقول است؟! چگونه تاکنون بعد از گذشت سه ماه از سال جاری هنوز سازمان محترم بهزیستی با مراکز ترک اعتیاد تسویه مالی نکرده است؟! آیا سازمان محترم بهزیستی و شورای هماهنگی مواد مخدر و دادگستری محترم و... می توانند از ظرفیت های خود بصورت بهینه تر استفاده نمایند تا انشاءالله در آینده نزدیک لااقل در شهر خودمان شهری عاری از اعتیاد داشته باشیم این عمل شدنی است...

((هم میشود هم می توان هم بهترین است))

((اگر کاسنی تلخ است از بوستان و اگر عبدالله مجرم از دوستان))

امروزه آنچنان تسلطی انجمن دوازده قدمی بر حوزه اعتیاد دارد که در جلسات آن اجازه نمی دهند از دین و مذهب گفته شود در صورتی که دین و مذهب از ارکان اصلی فرهنگ ملل است و ارزش ها و معتقدات دینی در شکل دادن به سبک زندگی افراد نقش مهمی را ایفا می کند و یکی از شاخصه های مهم سلامت جامعه و سلامت روان است.

دیباچه توبه یا بازسازی شخصیت ویژه مرکز ترک اعتیاد خط خورشید

تاملی کوتاه در این دیباچه خود شاهدهی است بر این مطلب که انجمن دوازده قدمی نیز می کوشد تا به نوعی البته حساب شده مال خودمان را به خورد خودمان بدهد

توبه یا بازسازی شخصیت

شخصیت انسان از افکار گفتار کردار و عادات او شکل می گیرد هر گاه به جهاتی شخصیت درونی انسان تحت تاثیر رفتارهای ناپسند قرار می گیرد و از حالت تعادل بیرون رود برای بازسازی دوباره شخصیت روانشناسان روشهایی را پیشنهاد می کنند که برای اصلاح رفتار و شخصیت لازم و ضروری است اما برنامه ای که هم می شود و هم می توان و هم بهترین است (**توبه**) می باشد توبه یکی از راههای بازسازی انسان است که قرآن کریم بیان می کند توبه به معنای بازگشت اعتقادی و باوری بسوی هنجارهاست شخص با توبه به این درجه اعتقادی می رسد آنچه تاکنون بدان عمل نموده و نگرش وی

را شکل می داد نادرست بوده و وی را از راه حق دور ساخته است و در حوزه عمل روشی را پیشنهاد می دهد که از آن به تکفیر یاد می کند تکفیر به معنای پوشاندن است به گونه ای که انجام نشده است شخص با توبه از اندیشه گناه و عمل به آن باز می گردد و در اندیشه رفتارهای درست و صالح می شود و با تکفیر تلاش می کند تا با عمل به اعمال خوب هرگونه نشانه های بد را از خود بزدايد شخصی که گناه را انجام می دهد هر چند با توبه از لحاظ فکری و روحی به آرامش می رسد ولی آثار آن در وجود و شخصیت او باقی می ماند و لکه هایی از آثار گناه هنوز در دل او باقی و برقرار است. از این رو نیاز است تا با اعمال صالح زنگارهای باقی مانده را پاک کند. **قرآن کریم** کارهای نیک را عامل اصلی پوشاندن گناهان میدانند البته پیش از آنکه شخص به اعمال صالح روی آورد امید به خدا است که موجب میشود تا با اعمال صالح تکفیر کند و بپوشاند.

توبه سه قسمت دارد:

برگشت خدا بسوی بنده

برگشت بنده بسوی خدا با استغفار و دست برداشتن از گناه

پذیرفتن توبه او توسط خداوند و آمرزش گناهان او

نگارنده این گزارش با سالها مصرف مواد مخدر و روناگردان

و همچنین سالها فعالیت در حوزه اعتیاد اعتقاد دارد هر کس بیماری

اعتیاد خود را بشناسد و نماز خود را سر وقت بخواند و باطل نباشد

صد در صد پاک می ماند و بهبود پیدا می کند

تاملی بر اصول اجتماعی انجمن دوازده قدمی

مقدمه

امروزه جوامع مختلف با تأثر از بحران‌های زندگی ماشینی شاهد شکل‌گیری و رواج روز افزون جنبش‌های نوپدید دینی و ناهمسو با دین به همراه شعارهای معنوی و عرفانی هستند پدید آمدن فرقه‌های معنوی شبه عرفانی متعدد و اخذ و اقتباس برخی از محتوای دینی و حتی ادعای همسویی با آموزه‌های دینی از جانب موسسان آنها منجر به ایجاد ابهام و سرگردانی از ناحیه افراد پاییند به آموزه‌های اسلامی نسبت به صحت این ادعاها گردیده است. از این‌رو شناخت لغزشگاه‌ها و تشخیص معنویت‌های نوپدید ضروری است معنویت‌های نوپدید از نظر گونه‌شناسی و مبتنی بر جهت‌گیری رفتاری در شش دسته جادویی، ورزشی، هنری درمانی جنسی و روان‌شناختی قابل توصیف هستند که از این میان آیین‌های درمانگرا گسترده‌ترین و مشهورترین شاخه از آیین‌های عرفانی به شمار می‌آیند یکی از معنویت‌های نوپدید که در راستای درمان معضله‌های اخلاقی و اجتماعی و اختلال‌های روانی گام بر می‌دارند انجمن‌های دوازده قدمی هستند.

نخستین بار در سال ۱۹۳۵ میلادی در آمریکا انجمن الکلی‌های گمنام ((AA)) با هدف بهبودی الکلی‌هایی که سرانجامی جز مرگ نداشتند توسط دو مسیحی آمریکایی بیل ویلسون و روبرت اسمیت تأسیس شد

سپس با فاصله کمی انجمن معتادان گمنام با نام اختصاری ((NA)) در سال ۱۹۵۳ میلادی شروع به کار کرد پایگاه جهانی انگلیسی ((NA)) تاکنون با اقتباس از روش الکلی‌های گمنام در زمینه انواع اعتیاد ناهنجاری‌ها بیماری‌ها مشکلات عاطفی و رفتاری و نظیر آنها بیش از ۳۰۰ انجمن مختلف دوازده قدمی به وجود آمده است همه انجمن‌های گمنام به‌طور گسترده اصول و رهنمودهای مشابهی را دنبال کرده و بهبودی از طریق کارکرد ۱۲ قدم را پیشنهاد می‌نماید. اعضای انجمن‌ها رهایی خود را با به‌کارگیری ۱۲ قدم بهبودی که یک سیر و سلوک معنوی درونی است و در برنامه با نام فلسفه یا برنامه دوازده قدمی شناخته می‌شود به‌دست می‌آورند. محور کلیدی این سازمان در این است که با تمرکز بر اصلی‌ترین معضله‌های اجتماعی که آنها را بیماری می‌پندارد و توجه به مبتلایانی که ضعیف‌ترین و تأثیر پذیرترین افراد جامعه‌اند اعتماد و توجه آنها را جلب کرده و تحت برنامه‌های خود در می‌آورند و با ارائه آموزه‌های معنوی و اصول روحانی و مشورت‌هایی جهت زندگی درست در تلاش است با تغییر دادن روش زندگی افراد و نگرش آنها به زندگی درمان روحی تحقق یابد و با التزام عملی به قدم‌های معنوی و سنت‌های دوازده گانه بیمار همواره در سیر بهبودی قدم بردارد.

بنابر این هدف درمانی منحصر در ترک اعتیاد نیست

با مطالعه تاریخچه شکل گیری انجمن و مشاهده عملکرد آن با چنین پرسش‌هایی روبه‌رو می‌شویم که اندیشه‌های زیربنایی برنامه‌های انجمن چیست؟! قدم‌ها و سنت‌های انجمن در پی چه چیزی هستند و چرا انجمن اعضایش را به رعایت آنها ملزم می‌کند؟! چه اغراضی در پشت برنامه‌ها و اصول انجمن نهفته است؟! آموزه‌های برخاسته از سنت‌های دوازده گانه چه نسبتی با تعالیم اسلامی دارند؟!

جواب:

به نظر می‌رسد یکی از اساسی‌ترین محورهای زمینه ساز برای تحقق اهداف مکاتب و اعضای آن با قرار دادن قوانین درون سازمانی است با یک مطالعه سطحی می‌توان عصاره این قوانین را در چهار سنت انجمن مشاهده کرد که این چهار سنت مشتمل بر چهار اصل اجتماعی به نام اتحاد تمایل مسائل بیرونی و گمنامی است که تحقق اهداف بسزایی در شناخت ابعاد اجتماعی این عرفان نوپدید و مقابله با اهداف درون برنامه‌ای آن دارد. جستار حاضر در صدد است به پرسش از نسبت ۴ اصل ذکر شده با آموزه‌های دینی و هدف آنها در برنامه ۱۲ گانه انجمن پاسخ علمی و مستدل ارائه دهد و به آسیب شناسی علمی دینی و اجتماعی باورهای این جنبش نو پدید بپردازد.

سنت‌های انجمن‌های دوازده قدمی در سال ۱۹۴۶ میلادی پس از کش و قوس‌های فراوانی که انجمن الکلی‌های گمنام را تهدید به نابودی می‌کرد به وجود آمدند. سنت‌ها چارچوب پایداری برای اداره انجمن هستند و انجمن ممکن است بیشتر از قدم‌ها به خاطر سنت‌هایش به یاد بیاید زیرا سنت‌ها آن را از قربانی شدن منافع باز داشته‌اند تفاوت اصلی سنت‌ها با قدم‌ها در این است که سنت‌ها اصول گروهی و مجموعه‌ای هستند تا گروه و انجمن حفظ شود و قدم‌ها اصول فردی و شخصی هستند تا شخصیت و باور فرد ساخته شود از این رو اکثر سنت‌ها دارای ماهیت اجتماعی هستند از آنجا که سنت‌های دوازده گانه از مهم‌ترین افکار زیربنایی و به منزله باورهای کلامی انجمن‌های گمنام هستند به نظر می‌رسد بررسی و ارزیابی نظری و عملی آنها با رویکرد دینی و اجتماعی اولویت دارد گرچه افراد بسیاری در ایران و جهان زیر نظر این برنامه وارد چرخه درمان می‌شوند و با نگرش اولی تعارضی میان آموزه‌های انجمن و تعالیم دینی نمی‌یابیم. پژوهش پیش رو از میان سنت‌های دوازده گانه سنت اول سوم دهم و دوازدهم را برگزیده و به تبیین و تحلیل چهار اصل برگرفته از آنها می‌پردازد.

اتحاد تمایل مسائل بیرونی و گمنامی

می‌توان عصاره قوانین اجتماعی انجمن را در این چهار سنت مشاهده کرد

این تحقیق اصول اجتماعی را در دو دسته اجتماع پذیر و اجتماع گریز تقسیم بندی نموده و مورد واکاوی قرار می‌دهد...

دوم: اصول اجتماع پذیر (اصل اتحاد)

اصل متن سنت اول چنین است:

(منافع مشترک ما باید در رأس قرار گیرد بهبودی شخصی به اتحاد اعضای انجمن بستگی دارد)

مفهوم محوری این اصل لزوم ایجاد اتحاد و همبستگی است. سنت نخست بیانگر آن است که بقای معتاد بستگی به بقای گروه و انجمن دارد و بقای انجمن بستگی به اتحاد و تلاش برای منافع مشترک دارد و الا انجمن از هم پاشیده شده و فرد نابود می‌شود هم گروه برای فرد با ارزش است و هم فرد برای گروه کسی که عضویت فعالانه خود را در این گروه ادامه ندهد با راه پر مخاطره‌ای روبه‌رو می‌شود اعضا برای بقای خود محتاج پشتیبانی انجمن هستند و انجمن برای بقای خود محتاج پشتیبانی اعضا است حفظ منافع مشترک در گروه وحدت است و وحدت در نتیجه همکاری اعضا و نیز نحوه ارتباط و معاشرت آنها حاصل می‌شود وحدت در جلسات به معنای اطمینان دسته جمعی به اصول روحانی و نیروی برتر است زیرا هرچه اعتماد بیشتر باشد روحیه تسلیم و پذیرش و تعهد تقویت می‌شود و گذشتن از منافع شخصی آسان تر است.

مقایسه با آموزه‌های اسلامی همسو:

ممکن است در نگاه نخست گمان شود اصل اتحاد و مشارکت به خودی خود موافق با آموزه‌های دینی است چنانکه حضرت **علی علیه السلام** می‌فرمایند:

اتفاق در آنچه که از حق میل ندارید از تفرقه در آنچه از باطل دوست دارید بهتر است

ملازم با جماعت باشید و از تفرقه اجتناب کنید

چنانکه در یافته‌های اخلاقی روانشناختی نیز وابستگی به گروه هم‌گرایی و در نظر گرفتن منافع مشترک از شاخصه‌های روان‌شناختی شخص اخلاقی شناخته شده‌اند. ولی باید گفت: با توجه به اینکه انجمن تأکید بر فداکردن منافع فردی در مقابل منافع جمعی که همان مصالح انجمن است می‌کند به نظر می‌رسد این اتحاد و مشارکت خودشکنی و ذلت فردی را نشانه گرفته است این سنت از معتاد می‌خواهد خود را در درجه دوم قرار دهد و گروه را بر خود و خواسته‌های شخصی اش مقدم کند یعنی به مفهوم فروتنی و خدمت بلاعوض ملتزم باشد.

کتب انجمن می‌گویند:

هر یک از اعضاء فقط جزء کوچکی از کل است لذا انجمن باید به حیات خود ادامه

دهد و الا اکثر اعضاء خواهند مُرد یا مراحل را کار کنید یا بمیرید

هرچه اعتماد به انجمن بیشتر باشد روحیه تسلیم و پذیرش تقویت می‌شود و گذشتن از منافع شخصی آسان تر است تسلیم و فروتنی و مقدم کردن دیگران در اینجا به معنای تواضع و ایثار و از خود گذشتگی یاد شده که در آموزه‌های اسلامی نیست بلکه ذلت و خودشکنی و سکوت و دم فرو بستن و بی تفاوتی را به بار می‌آورد که در دین اسلام شدیداً نکوهیده و مذموم است در تطبیق مصادیق نباید میان ارزش‌ها و ضد ارزش‌ها یعنی میان ذلت و تواضع و میان ایثار و خود شکنی و خود کم بینی اختلاف کرد.

امام صادق علیه السلام می‌فرمایند:

((چقدر زشت است که مومن علاقه‌ای داشته باشد که او را ذلیل کند))

این نوع از فروتنی برگرفته از تصوف و تواضع مسیحیت است به سفارش آیین مسیحیت نباید در مقابل کسی که برخورد ناشایستی نموده هیچ عکس‌العملی نشان داد و باید به دوست و دشمن محبت کرد و این نشان از تواضع کامل است اجرای عملی این مکانیزم در نفس انسان به شکلی است که نتیجه کار را بپذیرد از حقوق خود بگذرد آسیب‌ها را قبول کند و از عزت و کرامت نفس دور شود نگاه تک بعدی و تاهل و تسامح در زندگی بسیار مضر است تسلیم و پیروی محض از دستورات از روی اجبار دور از اخلاق است زیرا عمل اخلاقی باید آگاهانه و به‌عنوان وظیفه انجام شود مشارکت سبب سکوت و توجه حصار و تشویق آنها می‌شود لذا احساس خوب رهایی از ترس و آشفتگی پیدا می‌کند ولی در واقع وجدان خود را سرکوب کرده و احساس گناه گذشته را از بین می‌برد ذلت‌پذیری و انجام امور منافی عزت به شدت در روایات معصومین نهی شده است

حضرت علی علیه السلام مرزهای تواضع را بیان داشته‌اند :

خوشا به حال کسی که برای خدا فروتنی کند بدون پستی و نفشش را قلیل کند بدون مسکینی و خواری

و همچنین ایشان فرموده‌اند:

نفست را از پستی‌ها دور کن و گرامی بدار هرچند تو را به آرزوهایت برساند

امام صادق علیه السلام فرموده‌اند:

خداوند همه چیز را به بنده مومن واگذار کرده به جز خوار کردن نفسش

این انجمن‌ها بر پایه معنویت‌های درمانگر بنا شده‌اند و نقطه آغازین شکل

گیری آنها به کمتر از یک صدسال گذشته می‌رسد

سوم: هدف شناسی

بررسی جوانب این اصل نشان می‌دهد که هدف از این سنت القای این معناست که تداوم بهبودی منحصر در بقاء انجمن است روح کلی حاکم بر این سنت وابسته کردن و محتاج نگه داشتن دائمی معتادان به جلسات و انجمن است و هدف از آن بقای گروه‌های تشکیل شده و تداوم عضویت اعضای گروه هاست تا همواره از حمایت‌های معرفتی و معنوی انجمن استفاده کنند بنابراین روند برنامه انجمن از اعتیاد مصرفی با رفتاری آغاز می‌شود و به اعتیاد به جلسات ختم می‌شود و مسیر بهبودی نامنتاهی و مادام‌العمر است زیرا روند رشد معنوی آهسته و طولانی است لذا باید برنامه‌ای هم تدوین کرد تا مشکل اعتیاد به جلسه حل شود همچنین ایجاد حس مسئولیت و تعهد پذیری و خدمت به اجتماع گرچه فی نفسه امری پسندیده و مورد سفارش دین است ولی در اینجا نه به خاطر کمک به معتاد و دلسوزی برای اوست بلکه سود آن عاید انجمن می‌شود و در واقع انجمن نیروهایی را تربیت می‌کند تا اهداف انجمن را به صورت رایگان پیاده کنند و همچنین جذب بیماران دیگر و خدمت به آنها و انتقال تجربیات به آنها از ایشان انتظار می‌رود تا دامنه فعالیت انجمن گسترش یابد این هدف ضمنی زمانی ملموس تر می‌شود که علی‌رغم اینکه این سنت منجر به خودشکنی و ذلت فرد می‌شود ولی انجمن چنین القاء می‌کند که هرچه کوچک بودن و ناتوانی خود را احساس کنید بیشتر در معنویت رشد می‌کنید و در واقع منجر به سلب مقاومت فرد می‌شود.

چهارم: اصل تمایل

در سنت سوم انجمن چنین آمده است:

تنها لازمه عضویت تمایل به قطع مصرف می باشد.

بر اساس سنت فوق این اصل استخراج می شود که تمایل کلید اصلی و اساس بهبودی معتاد است و الا دست از عادتش بر نمی دارد هیچ شرط دیگری عضویت معتاد در انجمن وجود ندارد انجمن بدون دریافت حق عضویت هر کس را که تمایل به ترک مصرف دارد به عضویت می پذیرد و به هیچ کسی که تمایل به بهبودی دارد جواب رد داده نخواهد شد البته تمایل کلید ورود به انجمن است و برای عضویت کافی است نه برای پاک ماندن پیام انجمن آن قدر فراگیر است که توجه همه افراد از هر طبقه و جامعه و ملیتی را جلب می کند زیرا تضمین کننده آزادی همه اعضاست و به همه معتادان فرصت بهبودی را می دهد.

این سنت مانع از قضاوت زود هنگام و تصمیم گیری در مورد صلاحیت یا عدم صلاحیت شخص داوطلب برای بهبودی است حتی اگر برخی از اعضای گروه مشغول به مصرف مواد باشند شما حق قضاوت یا دخالت ندارید زیرا وی تمایل به قطع مصرف دارد.

نقد و ارزیابی و مقایسه با اصول اسلامی

چنانکه بیان شد انجمن دوازده قدمی دارای شاخه های متعددی است برخی از رفتارهایی که انجمن ها در راستای بهبودی آنها قدم برمی دارند بیماری محسوب می شوند مانند افسردگی و وابستگی برخی نیز قطعاً جرم اند مصرف ماده مخدر الکل و قمار بازی اما در برخی از رفتارها نظر یکسانی وجود ندارد در ماهیت اعتیاد به مواد مخدر دو نظریه متفاوت وجود دارد برخی آن را جرم می دانند و برخی بیماری می پندارند گرچه ارزیابی تمایل باید جداگانه طبق هر یک از این دو مبنا انجام شود ولی به نظر می رسد در هر دو فرضش واگذاشتن شخص معتاد به خود خطاست اگر بپذیریم که اعتیاد یک

بیماری است منوط کردن درمان به اصل تمایل مورد پذیرش نیست زیرا اجبار معتاد به درمان گرچه ممکن است مخالف قاعده تسلیط (هر کس بر نفس خویش مسلط است) تلقی شود چون به مقتضای این قاعده هیچ کس حق تصرف در جان او را ندارد و مالکیت ذاتی بر نفس خویش دارد ولی بر فرض پذیرش:

قرآن کریم: همدیگر را بر نیکی و پرهیزکاری یاری کنید و یا هر کس یک نفر را زنده گرداند گویا همه مردم را زنده کرده است و همچنین خود را با دستانتان به هلاکت نیفکنید و نیز قاعدحرمت اضرار به نفس و روایت هر کس صبح کند و به امور مسلمانان اهتمام نورد از مسلمانان نیست.

م شروعت اجبار بر درمان با وجود عدم تمایل بیمار قابل اثبات است حتی در برخی مصادیق می توان حکم تکلیفی درمان بیماری که در معرض هلاکت است را وجوب دانست زیرا به وضوح حفظ نفس محترمه و حتی نفس مشرف بر هلاکت واجب است مبنای حریم خصوصی افراد و عدم جواز تجسس در ابعاد مختلف دین (فقه، حقوق، سیاست، عرفان و...) نیز گرچه ثابت شده و مسلم است و قلمرو وجوب نهی از منکر و امر به معروف شامل حریم شخصی افراد نمی شود اما مسئولیت تأمین امنیت و منافع عمومی و تقدم مصلحت عمومی بر حریم خصوصی جلوگیری از گسترش فساد اجتماعی دلیل قاطعی بر جواز تجسس از مجرمان و مختل کنندگان امنیت اجتماعی است اگر هم اعتیاد را جرم بدانیم چنانکه همین نظر صحیح است میگوییم: امنیت آرامش و نظم جامعه بسیار اهمیت داشته و مورد تأکید دین اسلام است لذا همه تمهیدات و احکام فقهی و قوانین حقوقی و کیفری اسلامی در راستای پیشگیری یا اصلاح وقوع جرم قرار گرفته اند.

در نظام حقوقی ایران اعتیاد جرم دانسته شده زیرا اعتیاد ضرر رساندن به جسن خود و نیز مصداق اسراف است که هر دو از لحاظ فقهی حرام اند لذا اعتیاد از دیدگاه اسلام جرم خواهد بود علاوه بر اینکه رفتارهای بزهکارانه ناشی از اعتیاد آسیب اجتماعی مخربی است که عموماً **جرم تلقی** می شوند.

بیماری دانستن اعتیاد باعث می‌شود که تدبیر جامعه برای بهبودی افراد کم‌رنگ شود
مقابله و مجازات بر رفتار ناشایست کاهش یابد و در پی آن بازدارندگی کمتر شود
زشتی رفتار از بین برود عذاب وجدان و پشیمانی خاموش شود و ادعای حق و حقوق
برای افراد مبتلا به وجود آید.

در این صورت به جای برخورد تأدیبی و مجازاتی رفتارهای فرد معتاد غیر عمدی و
پیامد بیماری او تلقی می‌شود لذا فرد به جای پشیمانی و تاملات درونی توقع مسئولیت
درمانش را از جامعه دارد و به رفتارش ادامه می‌دهد.
البته شاید تصور شود که جرم انگاری اعتیاد و درمان اجباری آن فرصت درمان معتادان
را سلب می‌کند زیر برای بهبودی یافتن طی دو مرحله لازم است:

یک: ایجاد انگیزه برای درمان

دو: ماندگاری در درمان با تهدید معتادان و اجبار آنها بر درمان

این دو مرحله حاصل نمی‌شود از این سوء طرح‌های درمان اجباری معتادان که در
کشورهای متعدد اجراشد موفق نبوده و خروجی اندکی داشته‌اند گرچه این ادعا نیازمند
یک تحقیق میدانی است تا اعتبار و پایایی آن مشخص شود.

از این سو سنت‌های انجمن با یافته‌های عدالت ترمیمی منطبق دانسته شده است
عناصر عدالت ترمیمی عبارتند از:

شرکت داوطلبانه مجرم

حمایت از مجرم

غیرعلنی و محرمانه بودن

اما در پاسخ به شبهه یادشده می‌توان چنین گفت: میل به مصرف مواد اصلی ترین عامل ماندگاری در اعتیاد است بنابراین مادامی که این میل فروکش نکند و تمایل به قطع مصرف ایجاد نشود آغاز کردن مراحل درمان بی نتیجه است از این رو می‌پذیریم که شرط لازم برای عضویت در هر گروه متصدی درمان تمایل به قطع مصرف است اما باید توجه داشت که جامعه نسبت به این افراد مسئولیت دارد و واگذاری آنها به خودشان شرعی و اخلاقی نیست زمینه سازی برای به وجود آمدن تمایل و ایجاد بستر مناسب برای درمان یکی از این وظایف است زیرا خود فرد معتاد معمولاً تمایلی به ورود به دوره درمانی و پذیرش تغییر ندارد یا از انجام این کار ناتوان است.

به طور کلی افراد جامعه با دو روش کنترل می‌شوند:

۱. نظارت بیرونی که از طریق احکام جزایی و انواع مجازات‌ها صورت می‌پذیرد.
۲. نظارت درونی که از طریق باورهای اعتقادی تحقق می‌یابد و تأثیر بیشتری دارد گرچه جرم انگاری اعتیاد ممکن است در نگاه نخست نقش طرد کنندگی داشته باشد ولی دیدگاه اسلام با وجود تشریح حدود و تعزیرات متعدد نسبت مجرمان و متخلفان حفظ شأن و کرامت انسانی است. جرم انگاری و وضع قوانین تبیهی نه تنها در پیشگیری از وقوع جرم و جرم زدایی در جامعه موثر است بلکه زمینه اصلاح فرد مرتکب جرم به خصوص معتاد متجاهر را نیز فراهم می‌کند علاوه بر این اگر در پیشگیری و درمان اعتیاد از روش‌های اخلاقی بینشی و انگیزشی اسلام بهره گرفته شود نیازی به اجبار و تهدید هم نخواهد بود. بر این اساس تمایل شرط لازم بوده ولی کافی نیست چه اعتیاد جرم باشد چه بیماری تلقی شود.

گرچه **انجمن** تصریح کرده که تمایل برای عضویت شرط کافی است نه برای پاک شدن اما از مطالب گذشته به دست می‌آید که این اصل نه تنها برای پاک شدن کافی نیست بلکه برای عضویت نیز کافی به نظر نمی‌رسد و نیاز به وضع شرایط و قوانین الزام آور احساس می‌شود. به دیگر سخن اگر منظور از تمایل معنای شرطی برای عقل ما باشد یعنی تا خود معتاد مایل نباشد نمی‌توان او را مجبور به ترک اعتیاد کرد این شرط پذیرفته نیست ولی اگر معنای شرطی آن برای انفعال خود معتاد اراده شده باشد یعنی تا خود معتاد نخواهد نمی‌تواند اعتیاد را ترک کند در این صورت شرط لازمی است ولی به هیچ وجه کافی نیست از همین رو بر اساس مواد ۱۵ و ۱۶ قانون ابلاغی مجمع تشخیص مصلحت نظام چنین مقرر شده که معتادان باید به دو صورت اختیاری و اجباری در مراکز ترک اعتیاد مورد پذیرش و درمان واقع شوند.

آسیب شناسی:

این اصل زمینه ساز آزادی همه اعضاست و مانع از قضاوت زود هنگام و تصمیم گیری در مورد صلاحیت یا عدم صلاحیت شخص داوطلب برای بهبودی است اگر انجام فعل و ترک آن به میل و تمایل شخصی فرد واگذاشته شود و قانونی حاکم نباشد سلامت فرد و جامعه به خطر خواهد افتاد و هر گاه خواست دست به انجام هر کاری می‌زند بدون اینکه کسی حق دخالت داشته باشد. قانون‌های اجباری موجب حفظ سلامت و امنیت جامعه می‌شوند. اصل تمایل و اختیار تا جایی کاربرد دارد که وارد قلمرو جامعه نشود در واقع این اصل بی تفاوتی را در جامعه رواج می‌دهد تمایل واژه ایست که نشان از قدرت و اختیار فعل و ترک دارد معتادی که با این واژه مواجه می‌شود این باور را پیدا می‌کند که کسی حق دخالت و اجبار و واکنش منفی نسبت به عملکرد او ندارد این باور پیامدهای منفی جبران ناپذیری بر جامعه انسانی مرتبط می‌کند انحطاط و بی تفاوتی و عدم امنیت اجتماعی از جمله این پیامدهاست.

سنت تمایل یک ویژگی غیرمعمول سازمانی است بیشتر سازمان‌های سیاسی مذهبی و غیر ارادی مرز مشخصی بین عضویت و عدم عضویت دارند.

باز بودن عضویت و حضور در جلسات گاه باعث ایجاد مشکلات در مدیریت جلسات می‌شود

اگر تمایل تنها وجه اشتراک اعضای انجمن باشد واهرمی برای یکسان شماری اعضا شناخته شود بسیار آسیب زاست در برخی مراحل درمانی باید از سابقه فرد معتاد کسب اطلاع شود زیرا سابقه تحصیلی اعتقادی مذهبی خانوادگی شغلی ویژگی‌ها و... می‌تواند در روش درمان و کمیت و کیفیت آن اثرگذار باشد و می‌توان افراد را بر اساس این معیارها گروه بندی نمود.

هدف شناسی:

اصل تمایل آن قدر فراگیر است که توجه همه افراد از هر طبقه و جامعه و ملیتی را جلب می‌کند و به همه معتادان فرصت بهبودی را می‌دهد پذیرش عضو بدون هیچ شرط و محدودیت تقویت کننده این احتمال است که هدف انجمن تنها جذب است تا برنامه‌های خود را پیاده کند یعنی درب آن به‌روی همه باز است این شاهدهی قوی بر تکرر گرایی انجمن است تا بتواند با معنویت‌ها و طرفداران مختلف وفق داشته باشد.

مثلا در کتاب چگونگی عملکرد آمده است:

سنت سوم مشوق ما در خوش آمد گویی به معتادان است و این خود سبب رشد و گسترش انجمن می‌گردد در حقیقت تمایل ابزاری است برای جذب اعضا و ساکت کردن صدای مخالفت زیرا هر معتاد در گذشته در معرض امر و نهی و اکراهای فراوان از سوی اطرافیان بوده و از این جهت رنج می‌برده است لذا با مواجهه با اصل تمایل و واگذاشتن به میل خود به عضویت در گروه علاقه پیدا می‌کند وقتی تمایل تنها شرط عضویت باشد هر معتاد از هر قشر و گروهی شرایط عضویت را خواهد داشت و هیچ محدودیتی در کار نیست.

اصول اجتماع گریز (مسائل بیرونی):

در سنت دهم چنین آمده است:

انجمن هیچ عقیده‌ای در مورد موضوعات خارجی ندارد

بنابراین نام انجمن هرگز نباید به بحث اجتماعی کشانده شود

پیشرفت انجمن و رسیدن به هدف روحانی وابسته به نام نیک و محترم انجمن است
تامعتادان آن را بشناسند و به سراغ انجمن یابند یا مردم معتادان را به سراغ انجمن
بفرستند ورود در جنجال‌های سیاسی موقعیت انجمن را به خطر می‌اندازد و موضع بی
طرفی به خاطر بقای انجمن است به خصوص در مسائل سیاسی و فرقه‌های مذهبی با
هیچ کس هیچ‌گونه مخالفتی ندارند و هیچ‌گونه عقیده‌ای ابراز نمی‌کنند این سنت
براین اساس بنا شده که مسائل را ساده نگه دارید و از مسائل بحث برانگیز که ربطی به
هدف اصلی ما ندارد پرهیز کنید زیرا منجر به اذیت اعضاء دیگر یا مشاجره میان آنها
شده و مانع از بهبودی می‌شود معتاد در حال بهبودی را تحت تأثیر قرار می‌دهد
همچنین در برخی موارد مردم فکر می‌کنند هر چه یک عضو انجمن می‌گوید عقیده
رسمی انجمن است لذا باید اعضا جنبه احتیاط و بی‌طرفی را رعایت کنند.

انجمن مدعی است که به وسیله یک الهام برتر رهنمون شده است و می گوید:

برنامه ما یک برنامه معنوی و روحانی است نه مذهبی و لزومی ندارد که معتادان مذهبی باشند بدون تردید بی تفاوتی نسبت به اجتماع و سیاست یکی از آموزه‌های مسیحیت نوین است و با دین اسلام سازگاری ندارد در دین اسلام سیاست عین دیانت بوده و هیچ تفاوتی با هم ندارند. ورود به مباحث اجتماعی و تعامل با اجتماع در عین دینداری از توصیه‌های اسلام است سیره علمی و عملی معصومان و بزرگان دین شاهد قوی بر این مدعاست بر عکس مسیحیت که در جنبه‌های سیاسی توصیه و رویکرد خاصی ندارد و آموزه‌های آن فاقد مولفه‌های سیاسی است و صرفاً توجهش به زندگی معنوی و رستگاری اخروی می‌باشد و شاید بتوان آن را خالی از سبک زندگی اجتماعی دانست البته اگر درمان دوره‌ای و مقطعی باشد و با سفارش کلی انجمن باشد دوری از سیاست مشکلی ایجاد نمی‌کند بلکه زمینه ساز بهبودی است ولی شرکت در جلسات گروهی مداوم و دوره بهبودی مادام العمر است به طوری که تبدیل به یک برنامه زندگی ثابت برای فرد می‌شود در این صورت جدایی از مذهب و سیاست مشکل آفرین است و یک زندگی تهی از هرگونه اجتماع محوری سیاست ورزی و گرایش به مذاهب رقم خواهد خورد بنا بر این می‌توان عرفان برخاسته از انجمن را عرفان دین گریز و سیاست گریز دانست عرفان دین گریز به خدا اعتقاد دارد ولی به دین و وحی پایبند نیست عرفان سیاست گریز هم عرفان را با زندگی اجتماعی و دخالت در سیاست ناسازگار می‌پندارد زیرا سیاست را ملازم با آلودگی و فساد می‌انگارد.

هدف شناسی و تفاوت چارچوب نظری و عملی انجمن در این سنت علاوه بر القای پنهان آموزه مسیحیت با پی طرف جلوه دادن خود به دنبال این است که همه افراد را در انجمن نگه دارد انجمن با استفاده از شعار فریبنده هیچ اعتقادی لازم نیست تلاش می کند جناح‌ها و گرایش‌های مختلف سیاسی و مذهبی را به سوی انجمن جذب کرده و جمع کند و این از شواهد تکثرگرایی انجمن است محتوای کتب انجمن چنین برداشتی را تقویت می کند ورود در جنجال‌های سیاسی موقعیت انجمن را به خطر می اندازد و موضع بی طرفی معتادان بخصوص در مسائل سیاسی و فرق‌های مذهبی با هیچ کس هیچگونه مخالفتی ندارند و هیچ گونه عقیده‌ای ابراز نمی کنند.

با یک بررسی شفاف تر روشن می شود که انجمن با اینکه در این اصل اعلام بی تفاوتی نسبت به مذهب کرده ولی عملاً در بسیاری از مواقع به صورت مرموز به بی مذهبی پرداخته و مذهب را یکی از عوامل شکست و ناکامی معرفی می کند این در واقع از اهداف پشت پرده انجمن است اصول روحانی برای کمرنگ کردن نقش دین و مذهب است زیرا از روحانیت دم می زند و از فرهنگ غنی اسلام برای بهبودی بهره نمی برد نخستین باور را به اعضاء تلقین می کند که دین و مذهب نتوانسته کاری برای ما انجام دهد و از آن نتیجه‌ای نگرفته‌ایم صحت این گفته زمانی معلوم می گردد که بدانیم تنها درصد اندکی از اعضاء پایند به آموزها و آداب و رسوم مذهبی هستند بنابر این انجمن طبق روش و هدف درمانی خود ارائه کننده معنویت و روحانیتی جدا از دین و مذهب است و معنویت دینی را بی ثمر یا محدود و غیر فراگیر می پندارد این جنبش‌ها با شعار بحران معنویت و نجات بشر از اصول اخلاقی مذهبی بیگانه سازی از مذهب را دنبال می کنند و چارچوب نظری آن متفاوت از چارچوب عملی است انجمن‌ها با این سنت چنین القاء می کنند که از دین برترند زیرا یک دین فقط شامل

دسته‌ای از افراد است که در عبادتگاه ملاقات می‌کنند ولی معنویت در همه جا هست و فراگیر است آیا با وجود فرهنگ غنی دینی که برای تک تک رفتارهایمان برنامه و دستور دارد باید با انجمن تازه به دوران رسیده‌ای که دم از اصول روحانی می‌زند و معیارهای مشخصی ندارد و گرایش‌های اصیل مذهبی را مورد هجومه قرار می‌دهد دم خور بود؟ آموزه‌های بینشی اخلاقی و رفتاری اسلام اعم از جهان بینی هدف زندگی صبر معنویت دینی و انگیزه بخشی اگر به مرحله اجرا درآید نوبت به عرفان‌های دروغین و روش‌های جعلی نمی‌رسد.

اصل گمنامی:

تبیین اصل سنت دوازدهم بیانگر اصل گمنامی است این سنت عبارت است از گمنامی اساس روحانی و معنوی تمام سنت‌های ما می‌باشد و همیشه یادآور این است که اصول را بر شخصیت‌ها ترجیح دهیم. اصل گمنامی را سرلوحه قوانین و برنامه‌های انجمن معرفی می‌کند البته این سنت از گمنامی در سطح فردی صحبت می‌کند نه از گمنامی انجمن گمنامی یکی از عوامل اصلی بهبودی است برابری همه اعضای گروه و تشریک مساعی آنان و تبدیل من به ما برای درک گمنامی است تا معتادان را از نقایص اخلاقی خود و شخصیت‌ها و اختلاف سلیقه‌ها حفاظت کند مقصود از گمنامی و ناشناس بودن عدم خود رای و اولویت دادن به نیازهای دیگران است و به این معناست که تفاوت‌های شخصی ما هیچ تبعیضی در نهایت ایجاد نمی‌کند خمیره اصل روحانی گمنامی فداکاری و فروتنی است و این چکیده تمام دوازده سنت است در جلسات افراد معمولاً خود را با نام کوچکشان یا نام مستعار معرفی می‌کنند و چیزهایی که در جلسه دیده یا شنیده اند را باقی می‌گذارند و افراد به گمنامی دیگران احترام می‌گذارند زیرا شایعه پراکنی ممکن است به لغزش فرد یا یه مرگ او منتهی شود معتاد گمنام به این معناست که انجمن

اطلاعی از نام و شغل و سمت و ثروت و مقام و مدرک و پیشینه اعضاء پیدا نمی کند تا هم احساس امنیت و هم فضای یکسانی را برای اعضاء ایجاد کند انجمن گمنامی را به همگرایی و مساوات ترجمه می کند و صریحا اخلاق مساوات را در همه حوزه های سازمان تجویز می کند مساوات و همگرایی ذاتا با گمنامی پیوند دارند و در واقع گمنامی یک اصل معنوی تلقی می شود ادبیات انجمن با برجسته کردن تضاد بین اراده خود و ناشناس بودن بیان می کند : خودخواهی همچنان ما را به تصمیم گیری مبتنی بر دستکاری ها نفس شهوت و غرور کاذب سوق می دهد و فرد به دنبال منافع شخصی در زمینه های جنسی دارایی و اجتماعی است.

نقد و ارزیابی (اصل گمنامی):

با مقایسه با آموزه های اسلامی همسو ممکن است گمان شود منظور از این اصل همان گمنامی و اخلاص مورد سفارش دین اسلام است و خمیره آن فداکاری و فروتنی است برای نمونه در روایات آمده است :

(شخصیت خود را مخفی بدار تا از تو یاد نشود اگر سلامتی در چیزی باشد در گمنامی است)

اما در حقیقت این شعار آرمان های اخلاقی بوده و برای جذب حداکثری انجمن است ضمنا باید توجه داشت که توصیه به گمنامی یک اصل عمومی و دائمی در مبانی اجتماعی اسلام نیست همچنین در آموزه های اسلامی نیز اصول بر شخصیت ها مقدم است و ما ملرم به تبعیت از اصول هستیم.

برای نمونه **حضرت علی علیه السلام می فرمایند:** (شناخت حق و باطل با شناخت اشخاص نیست

حق محوری را با مردم مک نزنید بلکه شناخت اهل حق و باطل وابسته به شناخت خود حق و باطل است)

اما اشکال اصلی اینجاست که این اصول چه اصولی هستند و غرض از آنها چیست؟! آیا اصول به اصول روحانی که این انجمن با قطع نظر از آموزه‌های اصیل اسلامی جعل کرده است را می‌توان اصول قابل التزام دانست؟! **جواب:** اصول کلا اشکال دارند و تضمینی هم برای آثار مترتب بر آنها وجود ندارد

سرتاسر کتب و نشریات آنها نیز از عباراتی دال بر این مطلب است از جمله: **مسیر روحانی بیداری روحانی برنامه روحانی سلامت روحانی رشد روحانی مفهوم روحانی وجدان روحانی اصول روحانی تجربه روحانی و ماهیت روحانی تمام اصول روحانی انجمن ماهیتی سازشکارانه دارند مانند: صداقت تمایل فروتنی بخشش تسلیم ایمان اعتماد شهامت تعهد استقامت خویشتن پذیری صبر ملامت عشق درستکاری ایثار و خدمت و شخصیت** فرد را تغییر می‌دهند ظلم ستیزی و جهاد و غیرت و حق طلبی جایی در برنامه‌های انجمن ندارند و حتی نهی شده‌اند لذا در واقع فطرت انسانی را تضعیف و کمرنگ می‌کنند این اصول به ظاهر شیک و پسندیده‌اند ولی مصادیق آن در قالب سیاست‌های انجمن فقط ظاهری نیک دارند و به گمراهی روحانی نزدیک‌ترند لذا با اینکه به ادعای خودشان شخصیت فرد و نگرش او را تغییر می‌دهند ولی این تحول منفی است و شخصی بی تفاوت و با ماهیت سازشکارانه تحویل جامعه داده می‌شود که بسیار آسیب‌زا است.

هدف شناسی (اصل گمنامی):

مقصود از گمنامی و ناشناس بودن عدم خود رایی و اولویت دادن به نیازهای دیگران است و به این معناست که تفاوت‌های شخصی ما هیچ تبعیضی در نهایت ایجاد نمی‌کند از این رو می‌توان سنت دوازدهم را زمینه ساز عملی سنت اول (وحدت) دانست خود محوری مانعی بر سر راه بهبودی است و اغلب منجر به بازگشت می‌شود. گمنامی خودخواهی و خود محوری را از بین می‌برد و حس مشارکت و احترام به حقوق دیگران را زنده می‌کند به ادعای انجمن مساوات گرایی پایه ای است که روابط متقابل بر آن استوار است و شرکت کنندگان بهره مند می‌شوند.

نتیجه گیری:

ارزیابی تفصیلی چهار اصل اجتماعی مهم از سنت‌ها نکات ذیل را به دست می‌دهد:

۱. هیچ یک از اصول چهارگانه به‌طور کامل و مطلق در اصول اجتماعی اسلامی پذیرفته نیست.

 اصل اتحاد: زمینه ساز ذلت پذیری و وابستگی دائمی فرد به انجمن می‌شود.

 اصل تمایل: به هیچ وجه کافی نیست و حتی مخرب است و ماهیت سازشکارانه اش آزادی غیرقانونی و عدم سلامت اجتماعی را به دنبال دارد.

 اصل مسائل بیرونی: برخاسته از تکثرگرایی انجمن است و زمینه‌ساز بی تفاوتی و بی مسئولیتی نسبت به مذهب و سیاست می‌باشد.

((اصل گمنامی نمی‌تواند یک ضابطه دائمی تلقی شود و در واقع زمینه‌ساز تحقق اصل نخست است))

۲. مضامین به‌ظاهر دینی و اخلاقی این اصول از جمله مشارکت فروتی اخلاص و گمنامی شباهت زیادی به آموزه‌های مسیحیت دارد و دارای فاصله بسیاری با حقیقت آموزه‌های اصیل اسلامی است.

همه این اصول مفهوم انحراف یافته‌ای از آموزه‌های اجتماع پذیر یا اجتماع

گریز اسلام را در بردارند که به شکل قانون گروهی در آمده‌اند و گزینش

مفاهیم این چنینی از سوی انجمن‌ها می‌تواند فریبی برای به دام انداختن

افراد مذهبی و با ایمان باشد

۳. اهداف نهان دنبال شده در این سنت‌ها عبارتند از:

حفظ و بقای گروه و انجمن جلوگیری از تغارض اعتراض مخالفت موضع‌گیری پیش‌داوری و خروج اعضا جذب حداکتری افراد با گرایش‌های مختلف متعصب بارآمدن اعضا ایجاد وحدت میان آنها و نفی دین و مذهب ادعای پیام بهبودی بیداری روحانی و تحول معنای زندگی هدفی سطحی و پوشالی بوده و پرده‌ای برای پنهان شدن اهداف واقعی انجمن هاست انجمن‌های دوازده قدمی گمنام از جمله عرفان‌های نوظهور و معنویت‌های درمان‌گرایند و به جذب افراد نفوذ پذیر جامعه و القای باورهای غیر دینی و حتی ضد دینی به آنها اشتغال دارند.

منبع: برگرفته از پژوهش‌های اجتماعی اسلامی